

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 8. 3. 2023

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu č.: AO-RPMS/2023/00184

Predmet podnetu: Príspevok na platforme Instagram

Subjekt: Meta Platforms Ireland Limited

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 151 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu evidovaný pod č. AO-RPMS/2023/00184 a uznala podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu podľa § 152 ods. 6 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu týkajúceho sa nelegálneho obsahu výsledok preverenia podnetu.

T: 20. 3. 2023

Z: AO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 8.3.2023

Podnet na preverenie č.:	AO-RPMS/2023/00184 zaevidovaný dňa 23.1.2023
Podávateľ:	fyzická osoba
Predmet podnetu:	Príspevok na platforme Instagram
Dátum poskytnutia obsahu:	16.1.2023
Služba:	Instagram
Subjekt:	Meta Platforms Ireland Limited

Dátum: 1.3.2023

OBSAH PODNETU:

Odôvodnenie podnetu: -

Popis nahlásenia obsahu platforme: „*Stránka Refresher na Instagrame informovala o páde lietadla v Nepále tak, že bez akéhokoľvek varovania pred senzitívnym obsahom uverejnili na účtoch @refresher a @refreshernews.sk krátky záznam zo živého vysielania jedného z cestujúcich, na ktorom najprv vidieť iba ľudí v lietadle, ako nechápavo sledujú klesanie lietadla, potom tmavá obrazovka, je počuť výkriky, náraz a nakoniec sú pár sekúnd pred koncom vidieť plamene. Video je veľmi znepokojujúce a nevhodné.*“.

Kancelária si od podávateľa dňa 23. 1. 2023 vyžiadala doplnenie informácií potrebných k analýze potenciálne nelegálneho obsahu. Ku dňu 23. 1. 2023 podávateľ poskytol URL adresu, ktorá odkazovala na namietaný obsah, ktorý sa stal predmetom analýzy z hľadiska možného výskytu nelegálneho obsahu.

URL adresa namietaného obsahu:

<https://www.instagram.com/reel/CnepHxaqNgq/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách:

§ 13 Vymedzenie obsahovej služby

(1)

Obsahová služba je služba určená na príjem verejnosťou koncovému užívateľovi alebo inému užívateľovi, ktorej obsah zostavuje jej poskytovateľ vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť, či už z vlastnej iniciatívy, alebo na základe požiadaviek užívateľa a

a) vo vnímateľnej podobe tento obsah tvoria časovo usporiadané zvukové, obrazové alebo audiovizuálne komunikáty alebo štruktúrované textové informácie (lineárne mediálne služby), najmä programová služba,

b) vzniká ako poskytovateľom zostavená ponuka zvukových, obrazových alebo audiovizuálnych komunikátov alebo štruktúrovaných textových informácií, ku ktorým poskytovateľ služby umožňuje prístup užívateľovi jednotlivo alebo spoločne vo forme súboru obsahov (nelineárne mediálne služby), najmä audiovizuálna mediálna služba na požiadanie a elektronický programový sprievodca,

c) vzniká ako poskytovateľom zostavená ponuka obsahových služieb podľa písmena a) alebo b), ku ktorým poskytovateľ obsahovej služby umožňuje prístup užívateľovi jednotlivo alebo spoločne vo forme súboru služieb (súborné mediálne služby), najmä retransmisia programových služieb a multiplex, alebo

d) je ďalším nezmeneným verejným prenosom multiplexu alebo jeho časti poskytovaným inou osobou ako pôvodným poskytovateľom multiplexu.

(2)

Obsahovou službou je aj platforma na zdieľanie obsahu, najmä platforma na zdieľanie videí.

§ 110 ods. 3. písm. q): *Do pôsobnosti regulátora ďalej patrí spolupracovať s on-line platformami na zdieľanie obsahu pri efektívnom, proporcionálnom a nediskriminačnom uplatňovaní pravidiel poskytovania ich služieb,*

§ 151 ods. 2.: *Nelegálnym obsahom sa na účely tohto zákona rozumie obsah, ktorý*

- a) naplňa znaky detskej pornografie alebo extrémistického materiálu,*
- b) podnecuje ku konaniu, ktoré naplňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu,*
- c) schvaľuje konanie, ktoré naplňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu, alebo*
- d) naplňa znaky trestného činu popierania a schvaľovania holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti, trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti.*

§ 151 ods. 3: *Podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu musí obsahovať odôvodnenie, prečo môže predmetný obsah predstavovať nelegálny obsah, a musí byť z neho zrejmé, o aký konkrétny obsah ide. Podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu musí obsahovať aj dátum poskytnutia obsahu a názov platformy na zdieľanie obsahu alebo obsahovej služby nevyžadujúcej oprávnenie podľa tohto zákona, najmä elektronickej periodickej publikácie, spravodajského webového portálu alebo agentúrneho servisu, v rámci ktorých bol nelegálny obsah poskytnutý.*

§ 152 ods. 6.: *Ak regulátor nezačne konanie o zamedzení nelegálneho obsahu a podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu ani neodloží, regulátor označí podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu za neopodstatnený a upovedomí o tom podávateľa.*

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Pri posudzovaní možného výskytu nelegálneho obsahu vychádza Rada pre mediálne služby z citovaných ustanovení zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách, pričom definícia pojmu „nelegálny obsah“ je v zmysle § 152 ods. 2 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách odvodená z definícií detskej pornografie, extrémistického materiálu, podnecovania alebo schvaľovania trestných činov terorizmu alebo z definícií trestných činov uvedených v § 152 ods. 2 písm. d) zákona č. 264/2022 Z. z., ktorých znaky sú vymedzené v zákone č. 300/2005 Z. z. (Trestný zákon).

Z uvedeného vyplýva, že Rada pre mediálne služby je oprávnená konať vo veci zamedzenia šírenia nelegálneho obsahu podľa § 152 zákona o mediálnych službách, avšak v zmysle tohto ustanovenia v jej kompetenciách nie je posudzovať kontroverzné, šokujúce, neetické či hanlivé tvrdenia a obsahy, ak zároveň nenapĺňajú definíciu „nelegálneho obsahu“ – t.j. ak nenapĺňajú znaky detskej pornografie, extrémistického materiálu, podnecovania ku konaniu alebo schvaľovania konania, ktoré naplňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu, znaky trestného činu popierania a schvaľovanie holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti, znaky trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo znaky trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti. Kompetenciou Rady pre mediálne služby tiež nie je posudzovať pravdivosť či opodstatnenosť tvrdení alebo teórií, ktoré nie sú podložené faktami alebo vedeckými dôkazmi (napr. tzv. „konšpirácií“ či „konšpiračných teórií“), ak tieto tvrdenia súčasne nenapĺňajú vyššie uvedenú definíciu „nelegálneho obsahu“.

Zároveň však podľa ods. 3 písm. q) § 110 zákona o mediálnych službách patrí do pôsobnosti regulátora spolupracovať s on-line platformami na zdieľanie obsahu pri efektívnom, proporcionálnom a nediskriminačnom uplatňovaní pravidiel poskytovania ich služieb (tzv. komunitné štandardy alebo iný súbor zásad pre používateľov). Poskytovateľ obsahovej služby je pritom podľa § 152 ods. 8 zákona o mediálnych službách povinný poskytovať regulátorovi túto súčinnosť a na tento účel mu na vyžiadanie poskytovať informácie aj umožniť zriadenie prístupu k svojej službe tak, aby bol výkon týchto činností čo najefektívnejší.

Podávateľ namieta obsah zverejneného príspevku na platforme *Instagram* (<https://www.instagram.com/>, subjekt: *Meta Platforms Ireland Limited, 4 Grand Canal Square, Dublin 2, D02 X525, Írsko*)

Podávateľ uvádza, že predmetný obsah bol na platforme umiestnený bez akéhokoľvek varovania pred senzitívnym obsahom, pričom tento obsah je veľmi znepokojujúci a nevhodný.

Kancelária sa daným podnetom zaoberala na základe ustanovenia **§ 151 ods. 3**: *Podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu musí obsahovať odôvodnenie, prečo môže predmetný obsah predstavovať nelegálny obsah, a musí byť z neho zjavné, o aký konkrétny obsah ide. Podnet týkajúci sa nelegálneho obsahu musí obsahovať aj dátum poskytnutia obsahu a názov platformy na zdieľanie obsahu alebo obsahovej služby nevyžadujúcej oprávnenie podľa tohto zákona, najmä elektronickej periodickej publikácie, spravodajského webového portálu alebo agentúrneho servisu, v rámci ktorých bol nelegálny obsah poskytnutý.*

Predmetný obsah Kancelária posudzovala ďalej na základe vyššie citovaného ustanovenia **§ 151 ods. 2** zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.

Podávateľ namieta príspevok (video) na verejných profiloch „refreshernews.sk“ a „refreshersk“ na platforme Instagram. Sprievodný text k videu uvádza: „Roklinu, do ktorej sa lietadlo zrútilo, stále prehládavajú

Takto vyzerali posledné chvíle pred pádom lietadla ATR 72 aerolínie Yeti Airlines, ktoré smerovalo z nepálskej metropoly Káthmandu do mesta Pokhará, kde malo pristáť na novom letisku. Tesne pred pristátím sa však zrútilo do neďalekej rokliny rieky Seti a začalo horieť. Nehodu si v živom vysielaní na Facebooku natáčali štyria kamaráti z Indie. Vzrušene pozorovali, ako lietadlo začalo klesať, a zjavne nevedeli, čo sa deje.“.

Samotné video zobrazuje pôvodne živé vysielanie, na ktorom je zachytený pád lietadla ATR 72 aerolínie Yeti Airlines, smerujúceho z mesta Káthmandu do mesta Pokhará. Video zachytáva pasažierov lietadla, následnú paniku a výkriky cestujúcich. Krátko na to je video prerušené rozmazaným a chaotickým záberom, po ktorom video zachytáva viditeľné plamene. V rámci monitorovaného videa sú potom premietnuté zábery na pád lietadla od náhodného svedka zo zeme. Na záberoch lietadlo klesá k zemi, nakláňa sa do strany, zapadá za budovu, počuť výkriky ostatných svedkov na zemi.

Z výsledkov monitoringu vyplýva, že predmetné video na službe Instagram je prekryté upozornením, ktoré používateľa varuje pre faktom, že daný obsah je považovaný za „háklivý obsah“ a ako platforma ďalej dodáva: „Toto video môže obsahovať realistické vyobrazenie násillia alebo násillný obsah.“. Používateľ si video môže zobrazit' len po kliknutí na potvrdzovaciu ikonu „Zobrazit' video“. **Predmetné video zachytávajúce autentické udalosti - pád lietadla z pohľadu pasažiera lietadla i svedka pádu lietadla na zemi, podľa názoru Kancelárie svojou povahou nenapĺňa atribúty pre nelegálny obsah, definované v ustanovení § 151 ods. 2 písm. d) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.** Kancelária v predmetnom videu (obsahu) nezaznamenala znaky detskej pornografie alebo extrémistického materiálu ani podnecovanie ku konaniu alebo schvaľovanie konania, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov terorizmu ani znaky trestného činu popierania a schvaľovanie holokaustu, zločinov politických režimov a zločinov proti ľudskosti, trestného činu hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo trestného činu podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti.

Na základe vyššie uvedeného sa Kancelária nazdáva, že **predmetný obsah nenapĺňa kritériá pre nelegálny obsah v zmysle ustanovenia § 151 ods. 2. písm. d) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.**

ZÁVER:

Na základe uvedeného je Kancelária toho názoru, že predmetný príspevok publikovaný na platforme Instagram **nenapĺňa definičné znaky pre nelegálny obsah podľa ustanovení § 151 ods. 2. zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.**

Podnet na preverenie preto Kancelária navrhuje na základe § 152 ods. 6. zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách posúdiť ako **neopodstatnený.**

Popis posudzovaného obsahu k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. AO-RPMS/2023/00184)

Služba: Instagram

Dátum poskytnutia obsahu: 16. 1. 2023

URL adresa:

<https://www.instagram.com/reel/CnepHxaqNgq/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>

Text príspevku:

„Roklinu, do ktorej sa lietadlo zrútilo, stále prehľadávajú

Takto vyzerali posledné chvíle pred pádom lietadla ATR 72 aerolinie Yeti Airlines, ktoré smerovalo z nepálskej metropoly Káthmandu do mesta Pokhará, kde malo pristáť na novom letisku. Tesne pred pristátím sa však zrútilo do neďalekej rokliny rieky Seti a začalo horieť.

Nehodu si v živom vysielaní na Facebooku natáčali štyria kamaráti z Indie. Vzrušene pozorovali, ako lietadlo začalo klesať, a zjavne nevedeli, čo sa deje.

Link v BIO.

Zdroj Twitter - Florian Witulski

#refreshernewssk“

Popis videa:

Muž natáča výhľad z okna lietadla. Za oknom vidno krajinu a obydlia, od ktorých je lietadlo pomerne blízko. Počas celého videa je v spodnej polovici obrazu prítomný text: *„Cestujúci naživo vysielali posledné sekundy pred tragickým pádom lietadla v Nepále. Úmrtiam predchádzal smiech a zmätok“.*

Následne sa záber otáča do interiéru lietadla, v ktorom možno pozorovať cestujúcich usadených vo svojich sedadlách. V lietadle panuje pomerne pokoj. Záber sa otáča na tvár osoby, ktorá celý čas video natáča. Ide o mladého muža, ktorý sa usmieva a popritom rozpráva bližšie neidentifikovaným jazykom ázijského, pravdepodobne indického alebo nepálskeho pôvodu. Záber sa následne otáča naspäť na cestujúcich pričom ho strieda zmätočný pohyb a rozmazané zábery. Tie sú sprevádzané najskôr silným krikom cestujúcich a následne zvukom nárazu lietadla. Po tomto náraze sa na videozázname objavujú rozpoznateľné plamene a počuť zvuk hukot motorov. Video končí a v krátkom prestrihu ho strieda druhé video. Tentokrát je natáčané osobou stojacou na streche domu. Video zachytáva dané lietadlo z diaľky, pričom toto lietadlo klesá a nakláňa sa na stranu. V tom momente zachádza za budovu a záber kamery smeruje k zemi. Po pár sekundách je počuť zvuk vetra v mikrofóne, za ktorým nasledujú vzdialené výkriky obyvateľov. V tomto momente video končí.